

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту екології
Карпат НАН України, д.б.н. проф.
Іван ДАНИЛИК

Схвалено на засіданні Вченої
ради Інституту екології Карпат
НАН України
14 березня 2024 р. (протокол № 5)

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність
в Інституті екології Карпат НАН України

Львів – 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1.1. Положення «Про академічну доброчесність в Інституті екології Карпат НАН України» (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (стаття 42. Академічна доброчесність) та Закону України «Про вищу освіту» (стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти).

1.2. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2. ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Дотримання академічної доброчесності науковими та науково-педагогічними працівниками Інституту екології Карпат НАН України (далі – Інститут) передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову, науково-педагогічну, творчу діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3. ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Порухенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

— списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

— обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

— хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

— необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти.

4. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Співробітники Інституту, що здійснюють освітню та наукову діяльність, та аспіранти несуть відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; порушення загально прийнятих правил цитування.

4.2. Всі навчально-методичні та наукові роботи (у т.ч. дисертаційні роботи) наукових працівників та здобувачів вищої освіти підлягають перевірці на наявність плагіату.

4.3. Результати наукових досліджень здобувачів вищої освіти систематично заслуховуються й обговорюються на засіданнях відділів, науково-методичних семінарах та вчених радах Інституту.

4.4. Запобігання порушень академічної доброчесності в Інституті екології Карпат здійснюється шляхом:

- формування, видання і розповсюдження методичних рекомендацій щодо належного оформлення посилань на використані джерела у навчально-методичних та наукових роботах НПП та аспірантів;

- запровадження спеціальних занять (семінарів) з основ культури наукової ділової мови та академічного письма, на яких акцентується увага на коректному використанні в навчально-методичних та наукових роботах (дисертаційних роботах) НПП та аспірантів інформації з інших джерел, уникненні плагіату, правилах бібліографічного опису джерел та цитувань;

- розміщення цього Положення та інших документів щодо запобігання порушень академічної доброчесності на офіційному сайті Інститут екології Карпат.

4.5. Наукові керівники аспірантів в обов'язковому порядку мають ознайомити з цим Положенням здобувачів вищої освіти та на всіх етапах виконання дисертаційної роботи контролювати й попереджувати факти порушень академічної доброчесності.

4.6. Завідувачі відділів в обов'язковому порядку мають ознайомити з цим Положенням наукових і науково-педагогічних працівників, аспірантів.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. За порушення академічної доброчесності наукові та науково-педагогічні працівники Інституту екології Карпат можуть бути притягнені до такої академічної

відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

5.2. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з аспірантури;

5.3. Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями Інституту, що мають бути затверджені вченою радою Інституту та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів вищої освіти в частині їхньої відповідальності.

5.4. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається вченою радою Інституту з урахуванням вимог Закону України «Про освіту» та спеціальних законів.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5.5. За дії (бездіяльність), що Законом України «Про освіту» визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.